

og beder den ærede Forsamling vel at erindre, at man ved at stemme for denne Skoles Nedlæggelse fjerner sig endnu et Skridt fra den Udvikling af Skolevæsenet, som jeg troer er meest heldbringende.

Kirke- og Underviisningsministeren:

Jeg har ikke kunnet føle nogen stærk Opfordring til at deeltage i denne Discussion. Jeg behøver neppe at bemærke, at det ikke har været af nogen særegen Byst, at jeg er fremkommen med det nu foreliggende Lovudkast; thi jeg kan ikke for mit personlige Vedkommende finde nogen Tilfredsstillelse ved at gøre noget Skridt til Nedlæggelsen af de nu bestaaende lærde Skoler i Almindelighed, og altsaa heller ikke af den, hvorom der nu er Spørgsmaal, men jeg troer, at det foreliggende Lovforslag nødvendigvis maa betragtes, ikke blot i Forbindelse med tidligere Foranstaltninger og Beslutninger, men ogsaa i Forbindelse med de øvrige Lovforslag, som samtidigt dermed ere fremkomne fra Ministeriets Side. Derfor har jeg ikke ret kunnet forstaae, hvorledes den sidste nævnte Rigsdagsmand har kunnet yttre, at den Foranstaltning, som tilstiftes ved nærværende Lovforslag, fremtræder som isoleret, thi det er ikke Tilfældet, da Spørgsmaalet derom netop er fremkommen i Forbindelse med Forslag til Ordning af samtlige Læreres Stilling ved de lærde Skoler. Denne Foranstaltning er desuden ikke fremkommen pludselig eller uventet, da den jo i en Aarrække ved forskjellige Leiligheder har været under Discussion, og jeg maa i denne Henseende atter henvise til Resolutionen af 6te Mai 1850 og hvori det udtrykkelig siges, at der skal gøres Skridt til Nedlæggelsen af een Skole. Det forekommer mig derfor, at naar der nu er Spørgsmaal om en Ordning af de lærde Skolers økonomiske Vilkaar, at det Hele, saa maa Rigsdagen være fuldkommen opfordret og berettiget til at spørge, hvorledes det vilde gaae med Udførelsen af den tidligere fattede Bestemmelse om Nedlæggelsen af en lærd Skole. Hvorvidt det i sig selv er rigtigt, at man i Aaret 1850 er kommen til denne Erkendelse om Nedlæggelsen af en Skole, skal jeg ikke gaae nærmere ind paa, da det

jo vilde være mere vænskeligt at faae noget sandt Udbytte af en Discussion, hvor Meningerne ere saa deelte, at f. Ex. den, som ibrig forsvarer Vedblivelsen af denne ene lærde Skole, dog i Grunden helst vilde have dem alle sammen affasket, medens derimod Andre maae stemme for Nedlæggelsen af denne Skole, skjøndt de helst ønske at beholde dem alle. Saaledes er imidlertid Situationen for Diebliftet. Bistnok maa det erkendes, at der tidligere var et temmelig rundelig Antal lærde Skoler, hvilket ikke blot i økonomisk Henseende, men ogsaa med Hensyn til Underviisningen maatte anses misligt. Man har jo i de tidligere forløbne Aar succesfuld medlagt flere Skoler, og det er ganske vist, at man maatte finde det naturligt, at der maatte blive Spørgsmaal om Nedlæggelsen af en Skole i Jylland, paa Grund af den Reduction af Skolerne som havde fundet Sted paa Verne, der kunde alene opstaae Tvivl om, hvilken Skole Valget skulde træffe paa. Det er vistnok en meget beklagelig og ubehagelig Opgave at skulle afgjøre, hvilke af de Skoler, som nu ere i Virksomhed, der skal dømmes til Døde som lærde Skoler, og det kan heller ikke feile, at det gaaer dermed som med personlige Forhold i Livet, at naar man er udsat for at miste Noget, saa erkjender man bedst alle hans gode Egenskaber og Fortrin, og er i et saadant Dieblift mindre tilbøjelig til at erkjende den Betydning, en Anden kan have for En, hvilket man derimod vilde komme til at indsee, naar der ogsaa var Spørgsmaal om at miste ham. Det er saaledes ganske naturligt, at man i det Dieblift, den nu omhandlede Skole skal nedlægges, lettere kommer til at vende Tanken hen paa, hvad der kunde tale for at beholde den, end paa hvad der taler for at nedlægge den; jeg kan i denne Henseende ikke gjøre andet end henvise til de Motiver, som følge med Lovudkastet. Rigtignok har den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 4de Valgtreds (Grundtvig) fundet disse aldeles grundløse, men det er jo noget, som oftere har været Tilfældet, at den ærede Rigsdagsmand har fundet det aldeles grundløst, som dog Andre have fundet meget velbegrunder, og jeg har i saa Henseende den Trost, at Udvalget i det Hele